

# GAZETA

Wielkiego



Xięstwa

## POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornej W. Dekera i Spółki. — Redaktor: A. Wannowski.

N<sup>o</sup> 216.

We Wtorek dnia 15. Września.

1840.

### Wiadomości zagraniczne.

#### Polska.

Z Warszawy, dnia 7. Września.

Dzień onegdajszy zostanie długo w pamięci Warszawian; kronika tego miasta zapisze jego uroczyste wspomnienia na najpiękniejszej karcie. Spełniły się życzenia nasze; Warszawa miała szczęście dwa razy w roku cieszyć się obecnością w jej w murach Panującej Rodziny. Tym razem radość powszechna pomnożona została na widok Xiężniczki, którą Cesarzewicz Następca za przyszłą Towarzyszkę życia wybrał, a którą NN. Rodzice Jego, w rodzicielskiem uściśnieniu za czwartą Córeczkę przyjęli. Już od dni kilku wieść o wjeździe Najjaśniejszej Cesarzowej, Narzeczonej Cesarzewicza i Wielkiej Xiężniczki Olgi krążyła po tuteyczym mieście, napelniała serce pragnieniem urzeczywistnienia nadziei, wzbudzała uczucia radości i tę niecierpliwość, która towarzyszy każdemu oczekiwaniu pożądanego szczęścia. Zabyłszy nareszcie jutrzeńka dnia pożądanego; jasne, wolne od chmur Niebo, zwiastowało najpiękniejszą pogodę. Już od świtu tłumy mieszkańców wszelkiego wieku i płci, albowinaczej całe miasto jakby jedna rodzina, ożywiona jednakiem uczuciem uwielbienia i przy-

wiązania, w świątecznych szatach wyszła oglądać oblicza swego Najjaśniejszego Pana, Ojca i Dobroczyńcy, tudzież Najjaśniejszej Rodziny. Napelniały się wszystkie ulice miasta, przez które orszak miał przechodzić: w domach postawiano ganki i okna, ozdobiono je kobiercami, kwiatami i kosztownymi materjami. O 12tej, linia wojska wyciągniętą została od Odolan aż do samych Łazienek (półtóry mili drogi) artylerja, pułki konne i piechota, z muzyką na czele każdego oddziału, uszykowały się we trzy rzędy w najdoskonalszym porządku. O 1szej, wszystko już było w pogotowiu i oczekiwaniu. N. Pani wracając od wód zagranicznych, przybyła onegdaj wieczorem do Łowicza w towarzystwie Wielkiego Xięcia Cesarzewicza. W drodze spotkał N. Cesarzową Jejmość. N. Pan, przybyły niespodzianie z Warszawy Na granicy Gubernii Mazowieckiej przyjmowali dostojnych Podróżnych w Kłodawie: JW. General. Adjut. Rautenstrauch jako Naczelnik Wojenny Gubernii i JW. Hr. Fr. Potocki, Czł. R. S. Guber. Cyw. Mazowiecki. Wczoraj rano NN. Państwo udali się w dalszą podróż do Warszawy. O 1ej z południa, JO. Xiążę Namiestnik, Generałowie, J. C. K. Mości i Sztab, oczekiwali na NN. Państwo w Odolanach. N. Pan w tym miejscu



objął dowództwo nad całym wojskiem i oddał rapport N. Pani. Z tego miejsca wyruszył cały orszak. Rozpoczął szwadron Żandarmów, a w odstępie szwadron pułku Ułanów J. C. W. Wielkiego Xięcia Cesarzawicza poprzedzający pojazdy Dworskie. Najjaśniejsza Pani, mająca po lewym boku J. K. W. Xiężniczkę Maryą Heskó - Darmstadtzką i Nadreńską, a przeciw siebie i J. C. W. W. Xiężniczkę Olgę, jechała w powozie poczwórnym baldakinem nakrytym. N. Pan i W. X. Cesarzawicz w mundurze pułku Ułanów imienia swego, towarzyszyli konno po obu stronach powozu, N. Pan po prawej, a J. C. W. po lewej stronie. JO. Feldmarszałek Xzę Warszawski, jako Główny dowodzący całym wojskiem, za N. Panem jechał z buławą marszałkowską w rękę, a liczny orszak Generalów i Sztab, postępował za Cesarstwem Jchmość. W następnych odkrytych powozach mieściły się Damy z orszaku N. Pani. Szwadron pułku Ułanów J. C. W. W. Xięcia Następcy i Żandarmów, kończyły orszak, za którym zdążały masy ludu. Przed rogatkami Wolskimi przestrzeń tego przedmieścia zasłana była kwiatami z ogrodu Ohma. Orszak postępował przez ulice: Chłodną, Elektoralną, Senatorską, Plac Zygmunta, Krakowskie-Przedmieście, Nowy Świat i Alce Belwederskie. W czasie przejazdu rozstawione pułki oddawały honory wojskowe, muzyka brzmiała, wraz z działami Cytadelli przy wdzięku dzwonów wszystkich Świątyni. Lud w uniesieniu szczerą serdeczną radość okrzykami swymi zagłuszał nieustanne hurra wojska. Przed Kościołem Sgo. Krzyża wystąpiło Duchowieństwo Rzymsko-Katolickie. Dwóch JWW. JXX. Biskupów Pawłowski i Chmielewski w Infulach z Pastorałami stanęli na czele tegoż Duchowieństwa, mając obok siebie Prałatów i Kanoników Metropolitalnych, którzy wystąpili w wielkich swych ubiorach. N. Pan w przejeździe zatrzymał się przed tymże kościołem i znakiem Krzyża S. oddał cześć Najwyższemu. Po przejeździe Najmiłościwszego Państwa, wszystko Duchowieństwo wróciło do kościoła i JW. JX. Biskup Płocki zaintonował „Te Deum“; ten hymn zakończyła Modlitwa do Boga za szczęśliwe przybycie N. Osób. Sieroty od Sgo. Kazimierza, wychowywane ze szcudrośliwości dobrego Ojca i Opiekuna, uszykowane były u stóp wschodów Missyonarskiego kościoła i z wesołością wieku dzieciennego syły kwiaty na ulicę. Dzieci Instytutów Głuchoniemych i Ociemniałych, przejęte uczuciem najgłębszego uszanowania i najczulszej

wdzięczności, stojąc przed domem na przystępku i wychów dla nich przeznaczonym, wznosiły migami i głosem te modły: »Boże błogosław Najjaśniejszemu Monarsze ukochanemu Ojcu ludów, wraz z Jego Najjaśniejszą Rodziną. Boże nagradzaj Dobrodziejstwo Opieki nad nami pożądaną szczęśliwością, w życiu i na wieki.« Na tarasach drogi ogrodu Botanicznego zgromadzeni byli uczniowie dwóch Gimnazjów i czterech Szkół Obwodowych warszawskich, J. C. Mość wysiedli w pałacu Łazienkowskim; u podwoi oczekiwali Dwór, a NN. Państwo przyjmowani byli z Krzyżem Stym przez Najprze. Antoniego Biskupa Warszawskiego Greckorossyjskiego, który Ich przeprowadził do przygotowanej w jednym z Salonów Kaplicy. Po odprawionem Nabożeństwie, NN. Państwo, poprzedzeni Kamerjunkturami, Szambelanami Mistrzem Obrzędów a otoczeni Damami i Pannami honorowemi, raczyli w przechodzie do swoich prywatnych pokoi, przyjmować hołd uszanowania od zgromadzonych w salonach Dygnitarzy Rossyjskich, Członków Rady Stanu i Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego, oraz Prezesów i Dyrektorów Wydziałów w Kommissyjach Rządowych, niemniej dystyngowaoych Dam tutejszych, które dnia tego przywdziały ubiory rossyjskie. Od chwili przybycia NN. Państwa aż do nocy lud mnogi napelniał Łazienki. Gdy się zmierzchno, całe miasto wspaniale oświetlono. W wielu miejscach jaśniały cyfry N. Rodziny. Tak zakończył się dzień, którego pamięć w sercu każdego wyrzta; epoka w życiu całego narodu, godna wspomnienia odległej potymności. Trudno wynaleźć słów na wyrażenie tyle rozrzuwającego i rozmaitego widoku; ale przypominając sobie wszystkie jego szczegóły twierdzić można, że tutaj we wszystkich klassach ludu radość, oczekiwanie, przywiązanie, miłość, wszystko było wspólne; każdy bowiem mógł wyrzec: widziałem mego Monarchę, widziałem Najjaśniejszą Jego Rodzinę.

## Francya.

Z Paryża, dnia 5. Września.

O sprawach wschodnich umieścił dziś Dziennik handlowy następujący artykuł: »Mamy powód do mniemania, że odgrywana od końca Lipca przez Ministrów komedia bliska jest końca. Dobrze zawiadamiane osoby napomykają o nocie czterech mocarstw, nadesłanej; onegdaj z Londynu do Prezesa rady gabinetowej. Namieniają w niej, jak slychać, iż mocarstwa są skłonne do zawiazania nanowo układów i zostawienia Wicekrólowi prawem dziedzictwa Egiptu, a pra



wem dożywocia Syrii. Nadmienić tu wypada, że cztery mocarstwa nowe te wnioski dopiero po nadejściu wiadomości z Alexandryi, przekonywających ich dostatecznie, iż Wicekról równie je stanowczo, jak wręczone mu przez Rifaata Beja ultimatum odrzuci, naszemu gabinetowi przetożono. Mehmed Ali jest w podeszłym wieku; nie pracuje on już dla siebie, tylko dla swych dzieci, dla przyszłości dynastyi, której jest twórcą. Nie przyjmie on i przyjąć nie może gatunka rozpiezchnionego państwa, któregoby rozdrobnienie było naturalnym skutkiem jego śmierci. Większe jeszcze wynikłyby dla Baszy szkody, gdyby się pod przewrótym poddał. Zmniejszyłby on przez to powagę swoją w oczach muzułmanów; nie byłby więc więcej mężem losu, a nareszcie w na pół podbitych prowincjach zasiałby nowe ziarno buntu między zniechęconymi, gdyby im pozostawił widok, iż się wkrótce władzy jego pozbędzie mogą. Dla tego z pewnością przepowiedzieć można, że Mehmed Ali takie tylko przyjmie warunki, które państwo jego stanowczo i na długie czasy ustala. Prócz tego oświadczył on to kilkakrotnie i niedawno temu jeszcze zupełnie stanowczo. Rosyja zatem i Anglia mogą mu bez najmniejszego niebezpieczeństwa Syrią na dożywocie zostawić; przekonane są bowiem zupełnie, że ofiary takiej nie przyjmie. Układy także nie rozpoczęłyby się bynajmniej w przychylnym dla Mehmeda Alego zamiarze i tylkoby Francyi pozór do wstąpienia do europejskiej koalicji nastręczyły. Pan Thiers niezawodnie, po ogłoszeniu publicznie tej noty nieomieszką wykrzyknąć z miną tryumfującą, że zagraniczne państwa ustępują, że więc nie żądać nie można, że to są warunki, jakie sam podał, i że teraz z tego powodu, zgadzając się z czterema mocarstwami, sprawę wschodnią załatwi. Co się Wicekróla dotyczy, który oczywiście w dniu zawiązanych na tej zasadzie układów opuszczony zostanie, już naprzód słyszyny rozprawy i dowodzenia gabinetu: „Jak to! powiedzą jego bezpośrednie organa, czyż krew i pieniądze francuzkie są własnością dumy Mehmeda Alego? Czyż Francya jest obowiązana wpłacać się w wojnę dla kaprysów nienasyconego starca? Czyliżesmy sprawie jego niedosyć ofiar przynieśli, odłączając się na 2 tygodnie od Europy, i czyż godność rządu naszego nie wymaga, aby i Baszę egipskiego zmusić do przyjęcia przyjętych już przez Europę warunków? „Wtedy zapewne „Kuryer francuzki“ i „Siècle“ zabiorą głos w obronie Baszy; powiedzą, że Mehmeda Alego zmusić nie można; ale że się Francya zobowiązała, a on słuchać nie chce, nie

można go przeto dłużej bronić. Pan Thiers nie może przyjąć innego stanowiska, prócz niezawisłej neutralności. Albo się mocno mylimy, albo te będą skutki teraźniejszych układów. Naszej też tylko neutralności żądają mocarstwa; nigdy się one niczego więcej nie spodziewały. Obowiązkiem jest zatem niezawisłej prasy czuwać teraz i całą grę odkrywać. My z naszej strony powinności naszej dopełnimy.“

Z dnia 6. Września.

Monitor zamyka następującą telegraficzną depeszę: „Alexandrya, dnia 20. Sierpnia. Commodore Napier dnia 14. władze egipskie wezwał, ażeby z Syrii ustąpiły. Wydał kilka proklamacyi do Emira Beszira. Xiążę ten odesłał je Mehmedowi Alemu, zapewniając tegoż o wierności swojej.“ — Datowane pod d. 1. Września wiadomości z Malty opiewają, że statek parowy angielski „Alecto“, który dn. 24. z Beirutu a dn. 27. z Alexandryi odpłynął, dniem wpięć do Malty zawinął. Commodore Napier, który przez wezwanie Egipcyan, aby z miasta ustąpili, nic nie wskórał, z 4. okrętami swemi w pewnej od przystani beirutskiej stanął odległości. Konwoj wojsk tureckich jeszcze nienadszedł. Syrya ciągle była spokojna. Admiral Stopford z 3. okrętami liniowymi, 1. fregatą i 2. statkami parowymi, w raz z 2. fregatami austriackimi i jedną korwetą stał przed Alexandryą. Mehmed Ali trwał w swoim oporze. Alexandrya cieszy się zupełną spokojnością. Rifaat Bej tam jeszcze przebywał.

## Rozmaite wiadomości.

Z Berlina, dnia 7. Września. (*Doniesienie prywatne Gaz. Wrocł.*) — Chociaż nasz mądry rząd w wybuchnięcie wojny nie wierzy, nie ufa on jednak, jak się zdaje, lekkomyślności Francuzów, i z tej przyczyny bardzo sobie ostrożnie postępuje. Nasze Ministerstwo wojny częstych teraz wyprawia gońców do prowincyi zachodnich, gdzie, jak się dowiadujemy, dowodzący tamże Generałowie Thiele II. i Pfuel otrzymać mieli rozkazy, aby natychmiast obronę krajową zgromadzili, skoroby Ludwik Filip szczywał. Państwo nasze tak wybornie, jak wiadomo, jest urządzone, że w niespełna dwóch tygodniach 300,000 dobrze wyćwiczonego wojska wystawić może, podczas gdy Francya na to najmniej trzech miesięcy potrzebuje. Król Francuzów zna niezawodnie nasze do-



bre rozporządzenia, i strzedz się będzie uczynienia tego na pozór mało znacznego kroku, aby przeciwnicy jego pierw od niego zbrojnie nie wystąpili. Dalej krąży tu może do prawdy podobna pogłoska, że od dni kilku zakazano u nas na teraz sprzedawania koni za granicę. — Głoszą powszechnie, że nasi deputowani miejsca już się z Professoresem Rauchem układają względem pomnika, jaki miało nasze kosztem swoim wznieść postanowiło s. p. Królowi, który dla niego tyle uczynił.

Stósownie do listów prywatnych z Królewca z d. 9. Września, mówcą dla Stanów W. Xięstwa Poznańskiego przy sposobności składania hołdu mianowany Marszałek Sejmu, Poniński; Marszałkami, dla szlachty Hr. Potworowski, dla miast Nadburmistrz Naumann; dla stanu wiejskiego A. Grunwald.

### OBWIESZCZENIE.

W dniu 3. Lipca r. b. o godzinie 2giej zrana zabrano przez trzech dozorców pogranicznych dziewiętnaście sztuk świń pośrednich, które, jak się domyśleć daje, z Polski przemycone zostały, w boru Przedborowskim niedaleko drogi do Przedborowa prowadzącej, w powiecie Ostrzeszowskim, i sprzedano takowe na przykomórku Grabow publicznie za Tal. 52, sgr. 19, fen. 6.

Nieznajomi dotąd właściciele tychże świń wzywają się do udowodnienia prawa swego na zebraną kwotę licytacyjną, stósownie do §. 180. Tit. 51. Części I. Ordynacyi sądowej z tém nadmienieniem, że jeżeli się w przeciągu 4ch tygodni od dnia tegoż rachując, w którym niniejsze obwieszczenie pierwszy raz umieszczone zostanie w dzienniku intelligencyjnym, u Głównego urzędu celnego w Podzamczu nikt nie zgłosi, summa wspomniona na rzecz skarbu królewskiego obrachowana zostanie.

Poznań, dnia 27. Sierpnia 1840.

**Prowincjonalny Dyrektor poborów.**

W zastępstwie:

(podp.) Brockmeyer.

### SPRZEDAZ KONIECZNA.

Główny Sąd Ziemiański w Bydgoszczu.

Majątność Żarczyn w dawniejszym Województwie i obwodzie Gnieźnieńskim, a teraz w powiecie Wągrowieckim położona, do której wieś Nadborowo i folwark Nadborówko należą, otaxowana sądownie na 38,510

Tal. 23 sgr. 11 fen., sprzedaną być ma w terminie na

dzień 24. Marca r. 1841. zrana o godzinie 11tej w miejscu naszych posiedzeń sądowych wyznaczonym.

Taxa, wykaz hypoteczny i warunki sprzedaży przejrane być mogą w Registraturze naszej.

Bydgoszcz, dnia 18. Sierpnia 1840. r.

### OBWIESZCZENIE.

Z odwołaniem się do obwieszczenia naszego z dnia 3. Kwietnia r. b., znajdującego się w № 87. i 91. Gazety Poznańskiej i № 15. i 16. Dziennika urzędowego Poznańskiego, podajemy do publicznej wiadomości, że w osobach trudniących się depozytem Sądu podpisanego zmiana zaszła i że teraz zarząd depozytu poruczony został urzędnikom następującym: 1) Wmu. Nagłó Radczy Sądu Ziemsko-miejskiego, jako pierwszemu Kuratorowi; 2) Wmu. Rentz, Radczy Sądu Ziemsko-miejskiego, jako drugiemu Kuratorowi; 3) Ur. Myndych Kalkulatorowi, jako Rendantowi.

Kościan, dnia 5. Września 1840.

Król. Pruski Sąd Ziemsko-miejski.

Mój od dawna znany optyczny skład towarów mam zaszczyt niniejszém na nowo polecić. Mieszkanie moje przy Wrocławskiej ulicy w hotelu Saskim pod № 8. (wchód tylko pod bramą) i zastać mnie tam można od rana aż ku godzinie 7mej wieczorniej.

H. Hassler,  
Król. Bawarski examinowany optyk,  
przedtém:  
„Kriegsmann & Comp.“

Ceny targowe  
w mieście  
Poznań u.

Dnia 11. Września  
1840. r.

w miescie		od		do			
P o z n a n i u .		Tal. sgr. fen.		Tal. sgr. fen.			
Pszenicy szefel . . . . .		2	8	3	2	10	9
Zyta . . . . .		1	6	9	1	8	3
Jęczmienia dt. . . . .		—	24	—	—	25	—
Owsa dt. . . . .		—	24	—	—	27	6
Tatarki dt. . . . .		—	—	—	—	—	—
Grochu dt. . . . .		—	—	—	—	—	—
Ziemiaków dt. . . . .		—	13	—	—	14	—
Siana cetnar . . . . .		—	21	6	—	22	6
Słomy kopa . . . . .		4	5	—	4	10	—
Masła garniec . . . . .		1	20	—	1	22	6
Spirytusu beczka . . . . .		18	10	—	19	10	—